

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Naglašavajući da provedba Općeg okvirnog sporazuma za mir (GFAP) i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH), Upravni odbor Vijeća za provedbu mira (PIC SB) podsjeća sve strane na njihovu obavezu da u potpunosti poštuju Opći okvirni sporazum za mir, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor ponavlja da entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor podsjeća vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir i da su odluke Ustavnoga suda BiH konačne i obavezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provedbi njegovoga mandata u skladu s Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor podvlači da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor PIC-a naglašava potrebu za punom provedbom Programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira (PIC SB) sastali su se 3. i 4. decembra 2024. u Sarajevu kako bi procijenili razvoj situacije u pogledu provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir (GFAP) u Bosni i Hercegovini (BiH).

Upravni odbor PIC-a čestitao je Centralnoj izbornoj komisiji (CIK) na uspješnom provođenju lokalnih izbora u skladu s novim zakonom koji je unaprijedio transparentnost i integritet izbornog procesa, što je od suštinskog značaja za demokratiju. Upravni odbor je konstatirao da su pilot projekti za uvođenje novih tehnologija u izborni proces rezultirali čvrstim indikacijama o pozitivnom uticaju koji bi šira primjena ovih tehnologija mogla imati na integritet izbornog procesa. Uzimajući u obzir preostale preporuke ODIHR-a i napore usmjerene na ugrožavanje izbornog procesa, Upravni odbor PIC-a poziva organe vlasti BiH da podrže i pomognu CIK-u u aktivnostima koje provodi kako bi se puno prije održavanja općih izbora 2026. godine osigurala potpuna provedba Izbornog zakona, uključujući i osiguranje potrebnih finansijskih sredstava u okviru državnog budžeta, te osiguralo potpuno usaglašavanje izbornog zakonodavstva s preostalim preporukama ODIHR-a, GRECO-a i Venecijanske komisije.

Nakon odluke Evropskog vijeća, u martu 2024. godine, da otvori pregovore s Bosnom i Hercegovinom o pristupanju EU, Upravni odbor PIC-a očekuje od svih institucija i političkih aktera BiH da se fokusiraju na dijalog i da intenziviraju napore na provođenju reformi u skladu sa svim odgovarajućim mjerama definiranim u preporukama Komisije od 12. oktobra 2022. godine. Zajedničke aktivnosti usmjerene na pristupanje EU imaju ključni značaj za ispunjenje želje građana Bosne i Hercegovine da budu dio Evropske unije. Ovo uključuje i podnošenje reformske agende u okviru Instrumenta za reformu i rast za Zapadni Balkan.

Upravni odbor PIC-a pozdravlja jednoglasno usvajanje odluke koju je Vijeće sigurnosti UN-a donijelo 1. novembra 2024. godine i time ponovno produžilo mandat EUFOR-u/Misija Althea.

EUFOR/Althea je od vitalnog značaja u pružanju podrške lokalnim organima vlasti u održavanju mirnog i sigurnog okruženja.

Upravni odbor PIC-a poziva sve relevantne domaće aktere da se hitno i konstruktivno uključe u politički dijalog koji bi rezultirao usvajanjem zakona o državnoj imovini, što je jedino prihvatljivo i održivo rješenje za pitanje državne imovine kao ključnog elementa Programa 5+ 2. Odlaganje rješavanja ovog pitanja za posljedicu ima kontinuiranu pravnu nesigurnost i direktno ugrožava investicije koje su od suštinskog značaja za ekonomski razvoj zemlje i dobrobit svih njenih građana.

Upravni odbor PIC-a najoštrije osuđuje flagrantne napade vladajuće koalicije Republike Srpske (RS) na Opći okvirni sporazum za mir i ustavnopravni poredak BiH, uključujući i kontinuirane secesionističke aktivnosti. Svi politički i pravni koraci organa vlasti RS, nakon takozvane Deklaracije Svesrpskog sabora, moraju biti u skladu s GFAP-om. Bilo kakve radnje kojima se dovodi u pitanje suverenitet, teritorijalni integritet i politička nezavisnost BiH, ili se narušava funkcionalnost njenih institucija, moraju se promptno suzbiti putem ustavnopravnog okvira. Upravni odbor PIC-a je ponovio da međunarodna zajednica zadržava neophodne instrumente za osiguranje poštivanja odredbi Općeg okvirnog sporazuma za mir.

Upravni odbor PIC-a oštro osuđuje kontinuirane pritiske na pravosuđe i pokušaje ograničavanja nezavisnosti, nepristrasnosti i integriteta pravosuđa. Ugrožavanje organizacije ili funkcioniranja Ustavnog suda BiH, uključujući i nepoštivanje njegovih odluka, nespojivo je sa Ustavom BiH i međunarodnim standardima. Upravni odbor PIC-a poziva NSRS da ispoštuje svoju obavezu prema Ustavu BiH i odmah popuni dva upražnjena mjesta u Ustavnom sudu BiH. Upravni odbor PIC-a nadalje poziva Parlament Federacije BiH da što je brže moguće imenuje sudije na upražnjena mjesta u Ustavnom sudu Federacije i nastavi s predstojećim imenovanjem u Ustavni sud BiH u skladu s Ustavom BiH. Upravni odbor PIC-a podsjeća da bi

imenovanja u pravosudne strukture trebala biti apolitična i zasnovana prvenstveno na odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvu, a zvaničnici u pravosuđu trebali bi nastojati da rade nezavisno i profesionalno u interesu pravde za sve u BiH.

Upravni odbor PIC-a očekuje od organa vlasti BiH da u što kraćem roku usvoje državni budžet za 2025. godinu kojim će se podržati efikasno i neometano funkcioniranje državnih institucija, uključujući i one institucije koje su relevantne za procese evroatlantskih integracija. U tom cilju, Upravni odbor PIC-a poziva da se u budžetu uzme u obzir potreba za osiguranjem adekvatnih sredstava za državne institucije.

Upravni odbor PIC-a pozdravio je izlaganja dr. Irene Hadžiabdić, predsjednice Centralne izborne komisije BiH, gospodina Mirka Kuprešakovića, direktora Granične policije BiH i gospodina Edina Forte, ministra komunikacija i transporta BiH i dr. Dubravke Bošnjak, ministrice civilnih poslova BiH. Upravni odbor PIC-a je istakao ključnu ulogu Granične policije u zaštiti javne bezbjednosti i ključnu ulogu CIK-a u provođenju demokratskih izbora. Upravni odbor PIC-a osudio je dugotrajno uskraćivanje prihoda za javni RTV sistem BiH što negativno utiče na njegovu održivost i funkcionalnost, kao i finansijski neodrživu situaciju u kojoj se nalazi sedam ustanova kulture koje su od posebnog značaja za BiH, prouzrokovanu osporavanjima njihovog statusa. Upravni odbor PIC-a podsjetio je sve organe vlasti u BiH na njihovu zakonsku obavezu da pomognu nastojanjima koja se poduzimaju da se ova pitanja riješe i da osiguraju dovoljna finansijska sredstva i resurse za rad ovih ustanova. Upravni odbor PIC-a očekuje od nadležnih organa, a posebno Vijeća ministara BiH, da predlože zakone kojima će se, između ostalog, urediti rukovođenje ovim ustanovama i njihovo financiranje.

Upravni odbor PIC-a poziva sve strane da promoviraju okruženje koje pogoduje pomirenju, a to se može graditi samo na temelju istine, mira i pravde. Upravni odbor PIC-a poziva sve javne zvaničnike u BiH da prekinu s negiranjem genocida i zajednički

rade na izgradnji povjerenja i razumijevanja. Obrazovanje je u tom pogledu ključni faktor i mora se staviti u službu prevazilaženja podjela, izgradnje povjerenja i jačanja društvene kohezije. To su preduslovi za trajni mir, stabilnost i napredak.

Upravni odbor PIC-a pružio je punu podršku visokom predstavniku i podsjetio da aktivnosti kojim se osporava ova institucija predstavljaju direktno kršenje Aneksa 10 Općeg okvirnog sporazuma za mir, koji nalaže punu saradnju strana u ovom Sporazumu sa visokim predstavnikom.

Upravni odbor PIC-a održat će svoj sljedeći redovni sastanak 3. i 4. juna 2025. godine.